

Số: 713/BC-ĐGS

Hà Tĩnh, ngày 09 tháng 12 năm 2024

BÁO CÁO

Kết quả giám sát Việc thực hiện Luật nghĩa vụ quân sự, Luật dân quân tự vệ trên địa bàn tỉnh, giai đoạn 2021 - 30/6/2024

Thực hiện Quyết định số 409/QĐ-HĐND ngày 21/8/2024 của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh về thành lập Đoàn giám sát "Việc thực hiện Luật nghĩa vụ quân sự, Luật dân quân tự vệ trên địa bàn tỉnh, giai đoạn 2021 - 30/6/2024"; Đoàn giám sát đã tổ chức giám sát trực tiếp tại Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh, Ủy ban nhân dân và Ban Chỉ huy quân sự các huyện: Đức Thọ, Nghi Xuân, thị xã Kỳ Anh và thành phố Hà Tĩnh.

Đoàn giám sát của Ban Pháp chế Hội đồng nhân dân tỉnh báo cáo kết quả như sau:

I. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC

1. Công tác chỉ đạo tuyên truyền, phổ biến và triển khai Luật Nghĩa vụ quân sự, Luật Dân quân tự vệ

Trong những năm qua dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Bộ Tư lệnh Quân khu IV, Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh, các cấp ủy, chính quyền địa phương, cơ quan, tổ chức, sự đồng thuận của Nhân dân, công tác tổ chức, triển khai thực hiện Luật Nghĩa vụ quân sự, Luật Dân quân tự vệ trên địa bàn tỉnh đã đạt kết quả tốt, góp phần thực hiện hiệu quả nhiệm vụ quốc phòng an ninh, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội.

Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh với chức năng là cơ quan tham mưu trực tiếp về công tác quân sự, quốc phòng đã kịp thời tham mưu với Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh quán triệt, triển khai, tổ chức thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, pháp luật của Nhà nước liên quan đến thực hiện nghĩa vụ quân sự (NVQS) và dân quân tự vệ (DQTV) trên địa bàn tỉnh.

Hàng năm, các cấp Ủy Đảng ban hành các văn bản chỉ đạo về thực hiện nhiệm vụ quốc phòng an ninh; UBND các cấp ban hành kế hoạch quốc phòng quân sự địa phương; kế hoạch tuyển chọn và gọi công dân nhập ngũ; kế hoạch tập huấn, huấn luyện theo Luật Nghĩa vụ quân sự, Luật Dân quân tự vệ của địa phương, đơn vị. Quá trình triển khai thực hiện đã vận dụng sáng tạo, có hiệu quả Nghị quyết của Đảng, chính sách Pháp luật của Nhà nước vào điều kiện thực tế gắn với nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội và củng cố quốc phòng an ninh của địa phương, đơn vị.

Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh đã phối hợp các sở, ban, ngành, địa phương tham mưu UBND tỉnh trình HĐND tỉnh ban hành Nghị quyết số 271/2021/NQ-

HĐND ngày 18/03/2021 của HĐND tỉnh tổ chức lực lượng, huấn luyện, hoạt động và đảm bảo chế độ, chính sách cho Dân quân tự vệ trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh giai đoạn 2021-2025.

Công tác diễn tập phòng thủ các cấp, tổ chức hội thi, hội thao được quan tâm. Phối hợp tốt với các sở, ban, ngành, địa phương, cơ quan, tổ chức, các cơ quan thông tin, báo, đài tuyên truyền, phổ biến Luật Dân quân tự vệ, Luật Nghĩa vụ quân sự bằng nhiều hình thức khác nhau, nội dung đa dạng, phong phú tạo sự chuyển biến tốt về nhận thức, trách nhiệm, năng lực lãnh đạo, quản lý của cấp ủy, chính quyền, của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trong thực hiện Luật Nghĩa vụ quân sự, Luật Dân quân tự vệ.

2. Kết quả thực hiện Luật Nghĩa vụ quân sự, Luật Dân quân tự vệ

2.1. Kết quả thực hiện Luật Nghĩa vụ quân sự

Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh làm tốt công tác tham mưu cho UBND tỉnh, đồng thời hướng dẫn các huyện, thành phố, thị xã chỉ đạo Ban Chỉ huy quân sự cùng cấp tổ chức thực hiện tốt Luật Nghĩa vụ quân sự.

Thực hiện đúng chương trình huấn luyện quân sự, giáo dục chính trị tư tưởng cho thanh niên trước khi đến tuổi nhập ngũ theo Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh. Qua đó giáo dục tình yêu quê hương đất nước, ý thức trách nhiệm, nâng cao nhận thức chính trị, pháp luật, huấn luyện quân sự, rèn luyện ý thức tổ chức kỷ luật và thể lực bảo đảm các kiến thức cơ bản, cần thiết về phòng thủ dân sự và kỹ năng quân sự, sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự bảo vệ Tổ quốc.

Hàng năm, Hội đồng NVQS tỉnh ban hành các văn bản lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn Hội đồng nghĩa vụ quân sự các huyện, thành phố, thị xã triển khai, tổ chức, thực hiện việc đăng ký nghĩa vụ quân sự cho 100% công dân đến tuổi thực hiện nghĩa vụ quân sự. Cơ quan quân sự các cấp phối hợp với ngành công an, tư pháp, y tế rà soát công dân trong độ tuổi đăng ký, kê khai sức khỏe đến đăng ký và cấp phiếu đăng ký nghĩa vụ quân sự. Từ năm 2021 - 30/6/2024, kết quả đăng ký, quản lý Nam thanh niên độ tuổi 17 là: 37.154 công dân; công dân trong độ tuổi SSNN là: 164.738 công dân, trong đó diện gọi nhập ngũ: 62.318 công dân.

Việc giao chỉ tiêu tuyển quân hàng năm của tỉnh thực hiện đúng quy định, phù hợp với tình hình thực tế tại các địa phương. Hội đồng NVQS các cấp đã tập trung lãnh đạo chỉ đạo, phân công trách nhiệm cụ thể cho từng thành viên; thường xuyên theo dõi, bám sát cơ sở để chỉ đạo, kiểm tra, tổ chức thực hiện chỉ tiêu được giao và giải quyết kịp thời những vướng mắc nảy sinh.

Các địa phương đã chủ động lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện đúng quy trình các bước tuyển chọn, gọi công dân nhập ngũ. Việc sơ tuyển sức khỏe đã được Hội đồng NVQS cấp xã triển khai tổ chức bảo đảm chặt chẽ. Việc khám tuyển được Hội đồng NVQS cấp huyện tổ chức phù hợp với tình hình thực tế của địa phương.

Các huyện, thị xã, thành phố đã chủ động khắc phục khó khăn, có biện pháp thâm nhập, xét duyệt, quản lý nắm bắt số lượng nguồn chuẩn bị nhập ngũ;

danh sách miễn, tạm hoãn, đủ điều kiện gọi nhập ngũ được niêm yết công khai và được thông báo trên các phương tiện thông tin, đài truyền thanh địa phương. Ngay sau khi có kết quả khám tuyển, cơ quan quân sự các cấp đã tổ chức hội nghị hiệp đồng, chốt quân số, phát lệnh gọi nhập ngũ, tổ chức giao nhận quân với các đơn vị nhận quân đảm bảo chặt chẽ¹. Chất lượng tuyển quân hàng năm được nâng lên, việc giao nhận quân đảm bảo số lượng, thời gian, nghi lễ trang trọng.

Các chế độ chính sách đối với hạ sỹ quan, binh sỹ xuất ngũ và thân nhân được quan tâm thực hiện theo quy định: Các địa phương đã quan tâm tặng quà cho công dân lên đường nhập ngũ², tổ chức thăm hỏi động viên, hỗ trợ gia đình quân nhân tại ngũ khi gặp khó khăn; đảm bảo các chế độ đối với thân nhân gia đình quân nhân; đã tổ chức đón tiếp quân nhân hoàn thành nghĩa vụ trở về địa phương, tổ chức đăng ký vào ngạch dự bị theo chuyên ngành quân sự để quản lý; đồng thời hỗ trợ quân nhân xuất ngũ về địa phương học nghề, giới thiệu và từng bước giải quyết việc làm.

Việc xử lý vi phạm Luật Nghĩa vụ quân sự bước đầu được quan tâm, trong kỳ báo cáo, cơ quan chức năng đã xử phạt 264 công dân với số tiền 1.995.150.000 đồng.

2.2. Kết quả thực hiện Luật Dân quân tự vệ

UBND các cấp đã thường xuyên chỉ đạo các cơ quan quân sự, các tổ chức, đơn vị làm tốt công tác phân loại các đối tượng theo nhóm tuổi, giới tính, nghề nghiệp đối với cán bộ, đảng viên, người lao động và nhân dân ở địa bàn và đơn vị công tác, thực hiện quản lý lần đầu cho công dân trong độ tuổi thực hiện nghĩa vụ tham gia DQTV đảm bảo chặt chẽ.

Làm tốt công tác xây dựng, củng cố, bổ sung lực lượng DQTV bảo đảm đủ số lượng, chất lượng, quy mô, tổ chức biên chế; các thành phần lực lượng cơ bản tinh gọn, chặt chẽ³. Công tác phát triển Đảng trong lực lượng DQTV được quan tâm; các địa phương, cơ quan đơn vị khi tuyển chọn vào lực lượng dân quân tự vệ đã từng bước được chú trọng chất lượng về chính trị⁴.

Cơ sở vật chất, trang thiết bị cần thiết của Ban Chỉ huy quân sự cấp xã hiện tại có 216 xã, phường, thị trấn có phòng làm việc tại trụ sở UBND xã; 08 xã, phường, thị trấn có trụ sở làm việc riêng. Lực lượng DQTV cơ bản đã được trang bị vũ khí, công cụ hỗ trợ để thực hiện các nhiệm vụ huấn luyện và hoạt động. Công tác đăng ký, quản lý, sử dụng bảo quản vũ khí trang bị của các đơn vị DQTV trong toàn tỉnh được duy trì và thực hiện đúng quy định. Ngoài các loại công cụ hỗ trợ được tinh trang bị, các địa phương đã trích kinh phí mua

¹ Từ năm 2021 đến hết quý 2/2024 tỉ lệ quân nhân nhập ngũ của tỉnh đều đạt 100% chỉ tiêu kế hoạch được giao.

² Điển hình như thị xã Kỳ Anh: kêu gọi xã hội hóa, công dân lên đường nhập ngũ được trao quà trị giá 40 triệu đồng.

³ Tổ chức, biên chế gồm: 465 cơ sở DQTV, quân số 23.074 đ/c, đạt tỷ lệ 1,75% so với dân số (trong đó có 216 cơ sở dân quân, quân số 18.451 đ/c; 249 cơ sở tự vệ, quân số 4.623 đ/c); tỷ lệ đảng viên trong DQTV 6.927/23.074 đ/c, đạt 30,02% . Ban CHQS xã, phường, thị trấn, Ban CHQS cơ quan, tổ chức biên chế đủ 4 chức danh theo quy định; có 216/216 đơn vị cấp xã thành lập Chi bộ Quân sự.

⁴ tỷ lệ đảng viên trong DQTV 6.927/23.074 đ/c, đạt 30,02%

sắm, sửa chữa, nâng cấp thao trường huấn luyện bảo đảm tốt về số lượng, chất lượng phục vụ nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu.

Cơ quan quân sự các cấp đã tiếp tục nâng cao chất lượng bồi dưỡng, tập huấn, huấn luyện⁵. Quan tâm bồi dưỡng, tập huấn đội ngũ cán bộ DQTV; tổ chức huấn luyện theo chương trình chung, các chiến sỹ DQTV được huấn luyện các phương án phòng, chống lụt bão, tìm kiếm cứu nạn, cháy nổ, cháy rừng; đồng thời, nhằm tăng cường công tác huấn luyện, tổ chức diễn tập chiến đấu phòng thủ nhằm nâng cao khả năng ứng phó với các tình huống, Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh, các địa phương đã tổ chức nhiều cuộc diễn tập, hội thi, hội thao với sự tham gia của lực lượng DQTV đạt kết quả tốt⁶.

Công tác phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị và địa phương triển khai thực hiện các chỉ thị, mệnh lệnh của Bộ Quốc phòng, Quân khu IV về nhiệm vụ sẵn sàng chiến đấu đồng bộ, chặt chẽ' đến nay 100% đơn vị từ tỉnh đến cơ sở xây dựng, điều chỉnh bổ sung, hoàn chỉnh văn kiện, kế hoạch sẵn sàng chiến đấu đảm bảo số lượng, chất lượng, quản lý hệ thống văn kiện theo đúng nguyên tắc, điều lệ tham mưu tác chiến. Cơ quan quân sự các cấp đã xây dựng, triển khai quy chế, kế hoạch phối hợp với cơ quan công an cùng cấp tổ chức thực hiện có hiệu quả các quy chế phối hợp. Lực lượng DQTV và các lực lượng khác đã phối hợp đảm bảo an toàn các mục tiêu trọng điểm, nắm bắt tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, cung cấp thông tin phát sinh cho cấp ủy, chính quyền địa phương các cấp xử lý kịp thời các vụ việc phát sinh trên địa bàn và các sự kiện chính trị quan trọng trong tỉnh; phối hợp trực sẵn sàng chiến đấu; tuần tra canh gác; làm công tác dân vận; phòng chống khắc phục hậu quả thiên tai, lũ bão, tìm kiếm, cứu hộ, cứu nạn nhiều ngày công; phòng cháy, chữa cháy rừng và bảo vệ rừng

Công tác lập dự toán và quản lý quyết toán ngân sách cho công tác quốc phòng, công tác DQTV được thực hiện theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước. Các chế độ chính sách đối với lực lượng DQTV được chi trả kịp thời theo quy định của Trung ương và Nghị quyết của HĐND tỉnh.

II. NHỮNG KHÓ KHĂN, VƯỚNG MẮC VÀ TỒN TẠI, HẠN CHẾ

1. Đối với Luật Nghĩa vụ quân sự

- Luật Nghĩa vụ quân sự, nghị định, thông tư, hướng dẫn về nhiệm vụ tuyển quân vẫn còn một số bất cập dẫn đến việc triển khai thực hiện vẫn còn khó khăn, vướng mắc⁷.

⁵ Năm 2021 mở 26 lớp tập huấn, quân số 4624 đ/c; Năm 2022: 27 lớp, quân số 5.185 đ/c; Năm 2023: 26 lớp, quân số 5.185 đ/c; Năm 2024: 31 lớp, quân số 5.314 đ/c

⁶ Hội thi tìm hiểu pháp luật DQTV năm 2021 cấp Quân khu đạt giải Nhất toàn đoàn; có 02 đ/c trong đội tuyển của Quân khu tham gia Hội thi tìm hiểu pháp luật DQTV cấp toàn quốc, kết quả: 02/02 đạt giải (đ/c *Chỉ huy trưởng Ban CHQS huyện Can Lộc đạt giải Nhì; đ/c CHT Ban CHQS thị trấn Xuân An/Nghi Xuân đạt giải Nhất*); Hội thao Thể dục Thể thao Quốc phòng năm 2024 đạt Giải ba toàn đoàn.

⁷ Một số quy định của Luật còn bất cập: Về đăng ký nghĩa vụ khi thay đổi nơi cư trú hoặc nơi làm việc, học tập; về tạm hoãn gọi nhập ngũ tại điểm b Điều 41 Luật Nghĩa vụ quân sự; về quy định công dân đang được đào tạo đại học, cao đẳng hệ chính quy được tạm hoãn trong một khóa đào tạo của một trình độ đào tạo. Việc đăng ký NVQS quy định tại khoản 2 Điều 17 Luật NVQS năm 2015, hiệu quả không cao. Tạm hoãn gọi nhập ngũ quy định tại Khoản 1 Điều 41 Luật NVQS năm 2015 và các văn bản hiện hành không quy định cụ thể, rõ ràng về

- Công tác tuyên truyền chưa được coi trọng đúng mức, có địa phương, cơ sở chưa phát huy được vai trò của các ban, ngành, đoàn thể. Công tác tuyên truyền giáo dục về Luật NVQS cho công dân, nhất là thanh niên chưa sâu rộng; việc tuyên truyền chủ yếu qua hệ thống truyền thanh cơ sở theo từng đợt tuyển quân, nên nhận thức về nghĩa vụ, trách nhiệm của một số công dân đối với việc thực hiện Luật NVQS trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc chưa cao. Nhiều công dân trong độ tuổi nhập ngũ đi làm ăn xa nên công tác tuyên truyền, thực hiện nhiệm vụ gặp nhiều khó khăn.

- Một số địa phương quản lý công dân trong độ tuổi SSNN còn chưa chặt chẽ. Các ban, ngành, đoàn thể chưa thực sự chủ động, chưa tích cực phối hợp trong việc nắm bắt, quản lý công dân trong độ tuổi, đặc biệt là khi công dân thay đổi nơi học tập, làm việc, thay đổi nơi cư trú. Các cơ sở giáo dục đào tạo và công dân thực hiện chưa nghiêm túc; sinh viên sau khi tốt nghiệp, các trường cao đẳng, đại học không làm thủ tục chuyển đăng ký NVQS; khi về nơi cư trú sinh viên không tự giác đến đăng ký NVQS, gây khó khăn cho địa phương trong công tác đăng ký, quản lý và gọi công dân nhập ngũ.

- Trong rà duyệt, sơ tuyển công tác chỉ đạo, kiểm tra có địa phương chưa chặt chẽ, không nắm chắc đối tượng, dẫn đến sai sót, nhầm lẫn phải bổ sung, chỉnh sửa trong quá trình phúc tra, rà duyệt. Việc niêm yết, công khai các loại danh sách có địa phương thực hiện chưa đúng quy định.

- Công tác nắm tình hình tư tưởng công dân SSNN của một số địa phương còn chưa sâu, chưa chắc, còn có công dân chưa chấp hành nghiêm túc việc khám sơ tuyển, khám tuyển và lệnh gọi nhập ngũ; ý thức chấp hành của một số công dân trong độ tuổi thực hiện NVQS còn hạn chế, một số có hành vi chống đối. Có một số trường hợp dùng thủ thuật, không hợp tác trong công tác khám tuyển để trốn tránh (một số thanh niên sử dụng một số loại thuốc để làm sai lệch kết quả khám sức khỏe của bản thân (huyết áp, tim mạch...), một số công dân cố tình xăm hình, xăm chữ lên cơ thể để trốn thực hiện NVQS, chuyển khẩu nhưng vẫn cư trú trên địa bàn để trốn tránh ...). Một số bệnh thường gặp (mắt, mạch, huyết áp) làm ảnh hưởng đến chất lượng nguồn nhập ngũ.

- Vẫn còn công dân nhập ngũ vào các đơn vị không đủ điều kiện về tiêu chuẩn sức khỏe phải bù đổi (02 công dân); tỷ lệ công dân là con cán bộ, công chức tham gia sơ tuyển, khám tuyển và thực hiện NVQS, nghĩa vụ CAND còn thấp⁸.

- Về chế độ chính sách đối với hạ sĩ quan, binh sĩ phục vụ tại ngũ, xuất ngũ và thân nhân quy định tại Điều 49, Điều 50 Luật NVQS năm 2015 còn thấp

người không còn khả năng lao động, gây khó khăn trong quá trình thực hiện.; Nghị định 37/2022/NĐ-CP ngày 06/6/2022 của Chính phủ về sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quốc phòng, cơ yếu; quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia; trên các vùng biển, đảo và thềm lục địa của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam chưa có điều khoản về xử phạt hình xăm, chữ xăm. Mức phạt tại Nghị định này thấp, không đủ tính răn đe và phòng ngừa; Thông tư liên tịch số 50/2016/TTLT-BQP-BCA ngày 15/4/2016 của Bộ Quốc phòng - Bộ Công an quy định về hình xăm, chữ xăm trên cơ thể công dân nhập ngũ chưa phù hợp với thực tế

⁸ Con cán bộ cấp xã trở lên: 229 công dân, đạt 4,7%

so với mặt bằng thu nhập chung của người lao động. Công tác tư vấn, giới thiệu việc làm cho quân nhân hoàn thành nghĩa vụ quân sự, nghĩa vụ công an nhân dân trở về địa phương chưa được quan tâm đúng mức; các đối tượng này mặc dù đã được các đơn vị quân đội cấp thẻ học nghề, nhưng tỷ lệ học nghề sau khi xuất ngũ còn thấp, việc tìm kiếm việc làm phù hợp còn hết sức khó khăn, tỷ lệ thất nghiệp còn cao; đây cũng là một trong những nguyên nhân nảy sinh tâm lý không muốn thực hiện nghĩa vụ quân sự, nghĩa vụ công an nhân dân của một bộ phận thanh niên trong độ tuổi nhập ngũ.

- Việc xử lý vi phạm Luật NVQS còn khó thực hiện; mức xử phạt chưa đủ sức răn đe; công tác xử lý vi phạm ở một số địa phương còn chưa kiên quyết, kịp thời, tình trạng thanh niên trốn tránh thực hiện Luật NVQS vẫn còn xảy ra. Đa số thanh niên vi phạm Luật NVQS nhưng không có mặt ở địa phương, nên công tác xử lý còn gặp nhiều khó khăn. Một số địa phương xử lý nghiêm các công dân vi phạm pháp luật về NVQS theo quy định tại Nghị định số 120/2013/NĐ-CP và Nghị định số 37/2022/NĐ-CP của Chính phủ. Tuy nhiên, sau đó bị trừ điểm thi đua cuối năm nên có tâm lý không muốn tiếp tục xử lý.

- Qua kiểm tra hồ sơ, phát hiện sai sót ở một số địa phương như: Hồ sơ lưu của các đơn vị không thống nhất, chưa ban hành Nghị quyết của Hội đồng nghĩa vụ quân sự xã; một số loại sổ chưa đúng mẫu quy định; đăng ký độ tuổi 17 tổng số báo cáo lên huyện và tỉnh không trùng khớp với số liệu hồ sơ xã. Danh sách tạm hoãn, tạm miễn chưa đóng dấu giáp lai của huyện...

2. Đối với Luật Dân quân tự vệ

- Chế độ phụ cấp của các chức vụ chỉ huy Dân quân tự vệ và trợ cấp ngày công lao động đối với lực lượng Dân quân tự vệ khi thực hiện nhiệm vụ, còn thấp so với mức lương cơ sở hiện hành⁹. Mức trợ cấp ngày công lao động của dân quân thấp hơn so với mặt bằng thu nhập ngày công lao động phổ thông của địa phương.

- Các địa phương, cơ quan, đơn vị gặp khó khăn về thao trường, bãi tập trong huấn luyện quân nhân dự bị, dân quân tự vệ; việc đảm bảo vũ khí trang bị, mô hình học cụ, giáo án huấn luyện chưa phù hợp với đặc thù của từng lượng dân quân tự vệ. Chất lượng tổ chức, phương pháp huấn luyện quân sự, giáo dục chính trị, duy trì luyện tập một số cán bộ cơ sở còn hạn chế, việc quản lý quân số tham gia huấn luyện có cơ sở chưa chặt chẽ.

- Công tác lãnh đạo, chỉ đạo của một số cấp ủy, chính quyền cơ sở chưa thật sự quan tâm đúng mức, công tác tham mưu đề xuất của Ban CHQS với cấp ủy, chính quyền về công tác quốc phòng, quân sự địa phương có lúc chưa kịp thời.

- Việc tổ chức tuyên truyền, phổ biến Luật DQTV trong quần chúng nhân dân chưa thật sâu rộng, một bộ phận nhân dân và thanh niên chưa thấy hết được vị trí tầm quan trọng của DQTV trong tình hình mới nên chưa thật sự quan tâm đến công tác xây dựng lực lượng DQTV. Đồng chí Chính trị viên phó do Bí thư

⁹ Hiện nay vẫn đang hưởng mức lương cơ sở 1.490.000

Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh cấp xã đảm nhiệm, tuy nhiên chưa phát huy hết vai trò, trách nhiệm; một số đơn vị cấp xã, Nghị quyết của Đoàn thanh niên chưa đề cập đến công tác quốc phòng, quân sự địa phương.

- Việc đăng ký, quản lý nguồn dân quân tự vệ còn gặp nhiều khó khăn. Lực lượng dân quân thường xuyên biến động do tác động nền kinh tế thị trường, số đông cán bộ, chiến sĩ dân quân đi làm ăn xa, xuất khẩu lao động nên khó khăn trong việc quản lý quân số, ảnh hưởng đến chất lượng xây dựng lực lượng, huấn luyện, hoạt động của dân quân. Tỷ lệ nữ tham gia huấn luyện dân quân, độ tuổi trung bình của lực lượng dân quân tại chỗ ở một số đơn vị còn cao. Chất lượng huấn luyện có nội dung kết quả chưa cao.

- Công tác đăng ký, quản lý DQTV trong độ tuổi, khả năng huy động dân quân tham gia giải quyết các tình huống đột xuất, phức tạp ở một số cơ sở gặp khó khăn. Phối hợp hoạt động giữa dân quân với Công an trong giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội ở một số địa phương, cơ sở chưa chặt chẽ.

- Công tác phối hợp giữa cơ quan quân sự cấp huyện với các cơ quan có liên quan tham mưu cho cấp ủy, chính quyền bố trí, sắp xếp, kiện toàn cán bộ đã qua đào tạo vào các chức danh Ban CHQS cấp xã có địa phương còn chậm, khó khăn trong quá trình thực hiện. Một số nội dung, chỉ tiêu (như xây dựng trụ sở, bảo đảm trang thiết bị làm việc cho Ban CHQS cấp xã, quy hoạch xây dựng thao trường huấn luyện cho DQTV...) chưa đồng bộ, ảnh hưởng đến chất lượng xây dựng, huấn luyện, hoạt động và khả năng sẵn sàng chiến đấu của lực lượng DQTV.

- Qua kiểm tra hồ sơ, phát hiện một số sai sót: Hồ sơ lưu của các đơn vị không thống nhất, có trường hợp tham gia dân quân tự vệ quá thời gian quy định; Sổ đăng ký, quản lý, ký nhận trang phục DQTV, công cụ hỗ trợ ở cấp xã không lưu biên bản giao của Ban CHQS huyện nên không thể hiện được số lượng tồn kho...

III. MỘT SỐ ĐỀ NGHỊ, KIẾN NGHỊ

1. Đề nghị Bộ Quốc phòng:

- Nghiên cứu tham mưu Chính phủ trình Quốc hội sửa đổi một số quy định còn bất cập của Luật Nghĩa vụ quân sự năm 2015, gây khó khăn khi triển khai tổ chức thực hiện.

- Tham mưu Chính phủ điều chỉnh nâng mức xử phạt hành chính hoặc có hình thức xử phạt khác đối với công dân không chấp hành lệnh gọi sơ tuyển, khám tuyển, lệnh gọi nhập ngũ được quy định tại Điều 4,5,6,7,8 và Điều 9 Nghị định số 120/2013/NĐ-CP ngày 09/10/2013 của Chính phủ về quy định xử phạt hành chính trong lĩnh vực quốc phòng, cơ yếu; do mức phạt tại Nghị định này thấp, không đủ tính răn đe và phòng ngừa.

- Bổ sung quy định về xử phạt hình xăm, chữ xăm trong Nghị định 37/2022/NĐ-CP ngày 06/6/2022 của Chính phủ về sửa đổi, bổ sung một số điều của các Nghị định quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quốc

phòng, cơ yếu; quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia; trên các vùng biển, đảo và thềm lục địa của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

- Sửa đổi, bổ sung quy định về tiêu chuẩn chính trị đối với công dân có hình xăm, chữ xăm trên cơ thể tại Thông tư 50/2016/TTLT-BQP-BCA ngày 15/4/2016 của Bộ Công an và Bộ Quốc phòng về việc quy định tiêu chuẩn chính trị tuyển chọn công dân vào phục vụ trong Quân đội nhân dân Việt Nam; cụ thể theo hướng có hình xăm, chữ xăm vẫn được khám tuyển, tham gia nghĩa vụ quân sự theo quy định.

2. Đối với Ủy ban nhân dân tỉnh

- Chỉ đạo các cấp, các ngành, các địa phương tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục Luật nghĩa vụ quân sự, Luật Dân quân tự vệ và các văn bản liên quan, nhằm nâng cao nhận thức của Nhân dân.

- Chỉ đạo Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh, Sở Giáo dục và Đào tạo phối hợp chặt chẽ đối với các trường đại học, cao đẳng trong việc thực hiện di chuyển nghĩa vụ quân sự. Chỉ đạo các địa phương, đơn vị liên quan quan tâm thống nhất trong việc bố trí máy móc, phương tiện và cử lực lượng cán bộ ngành y tế có trình độ chuyên môn về hỗ trợ Hội đồng nghĩa vụ quân sự cấp xã trong thực hiện khám sơ tuyển sức khỏe cho công dân nhập ngũ, nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng công tác này từ cơ sở. Chỉ đạo Ủy ban nhân dân cấp huyện xử lý nghiêm đối với các trường hợp trốn tránh nghĩa vụ quân sự và kiến nghị Hội đồng thi đua khen thưởng tỉnh không trừ điểm khi bình xét thi đua.

- Quan tâm, chỉ đạo các cơ quan chức năng và các huyện, thành phố, thị xã tạo điều kiện về quỹ đất để xây dựng bãi tập, thao trường huấn luyện cho lực lượng dân quân tự vệ.

- Kịp thời bố trí kinh phí học nghề cho quân nhân xuất ngũ; xem xét, chỉ đạo Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh phối hợp với các cơ quan liên quan nghiên cứu, tham mưu trình Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành chính sách về đào tạo nghề, hỗ trợ khởi nghiệp, giải quyết việc làm cho đối tượng này.

3. Đối với Bộ Chỉ huy quân sự tỉnh

- Tiếp tục tổng hợp những khó khăn, vướng mắc, bất cập trong thực thi luật Nghĩa vụ quân sự, Luật dân quân tự vệ và các văn bản hướng dẫn thi hành đề nghị các Bộ, ngành Trung ương đề xuất sửa đổi, bổ sung kịp thời; đề xuất Bộ Quốc phòng phối hợp với Bộ Giáo dục và Đào tạo chỉ đạo các trường Cao đẳng, Đại học thực hiện tốt việc đăng ký, di chuyển NVQS (theo hướng khi đi học, sinh viên di chuyển NVQS đến các trường thì sau khi tốt nghiệp hoặc bị buộc thôi học các Trường Đại học, Cao đẳng phải thông báo và di chuyển NVQS của sinh viên về địa phương để quản lý). Vì hiện nay rất nhiều sinh viên học xong không di chuyển NVQS, không về địa phương dẫn đến việc xác minh tốn nhiều thời gian và nhân lực;

- Căn cứ vào các quy định của Luật, thông tư, hướng dẫn của Bộ Quốc phòng để chủ động tham mưu UBND tỉnh trình HĐND tỉnh xem xét sửa đổi, bổ sung hoặc thay thế Nghị quyết số 271/2021/NQ-HĐND, ngày 18/3/2021 của

HĐND tỉnh tổ chức lực lượng, huấn luyện, hoạt động và đảm bảo chế độ, chính sách cho Dân quân tự vệ trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh giai đoạn 2021-2025 để nâng mức trợ cấp, hỗ trợ cho các đối tượng phù hợp với lộ trình tăng lương hiện nay.

- Tăng cường công tác tập huấn, hướng dẫn lập danh mục hồ sơ thực hiện Luật nghĩa vụ quân sự, Luật dân quân tự vệ cho Ban Chỉ huy cấp huyện, cấp xã để thực hiện thống nhất trên địa bàn tỉnh.

5. Đối với Ban Chỉ huy quân sự cấp huyện

- Tăng cường công tác kiểm tra, chỉ đạo, hướng dẫn Ban CHQS các xã, phường, thị trấn trong thực hiện nhiệm vụ QS - QP; phối hợp với chính quyền cấp xã trong xử lý vi phạm Luật NVQS, Luật DQTV. Chỉ đạo Ban CHQS cấp xã tăng cường thực hiện việc điều tra, xác minh và đề xuất xử lý kiên quyết, kịp thời số công dân trong độ tuổi trốn tránh không thực hiện Luật NVQS, Luật DQTV.

- Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng huấn luyện đối với lực lượng dân quân tự vệ phù hợp với đối tượng, địa bàn; tăng cường trang bị vũ khí, mô hình học cụ huấn luyện.

- Thường xuyên phối hợp với các địa phương để nâng cao hiệu quả công tác quy hoạch cán bộ quân sự cấp xã với công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ của các cơ quan quân sự.

4. Đối với UBND cấp huyện

- Chỉ đạo xử lý nghiêm các vi phạm trong công tác tuyển quân, chú trọng xử lý nghiêm túc, triệt để, đến cùng các trường hợp trốn, chống lệnh gọi nhập ngũ. Gắn trách nhiệm của cấp ủy Đảng, chính quyền, trách nhiệm người đứng đầu trong quá trình xử lý vi phạm và đảm bảo chỉ tiêu giao quân của các địa phương trong huyện.

- Tăng cường công tác tuyên truyền cho nhân dân về ý nghĩa, tầm quan trọng của nhiệm vụ quốc phòng ở địa phương. Nâng cao ý thức trách nhiệm của công dân và nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc. Tập trung quán triệt, triển khai thực hiện đồng bộ, có hiệu quả Luật NVQS và Luật DQTV; các văn bản chỉ đạo về công tác tuyển quân, công tác DQTV của Chính phủ, Bộ Quốc phòng, Quân khu và của UBND, HĐND, NVQS các cấp. Nâng cao vai trò của các tổ chức quần chúng; phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, gắn trách nhiệm người đứng đầu trong tổ chức thực hiện nhiệm vụ tuyển quân và công tác DQTV.

- Làm tốt công tác quy hoạch dành quỹ đất, quan tâm đầu tư kinh phí cho việc xây dựng thao trường, bãi tập, huấn luyện lực lượng DQTV.

6. Đối với UBND cấp xã

- Nâng cao vai trò lãnh chỉ đạo, quản lý, điều hành của cấp ủy, chính quyền trong chỉ đạo, triển khai và tổ chức thực hiện nhiệm vụ tuyển quân, xây dựng lực lượng dân quân hằng năm. Tiếp tục chỉ đạo và tổ chức thực hiện chặt chẽ, đúng quy trình các bước tuyển chọn, gọi công dân nhập ngũ. Chỉ đạo các ban ngành, đoàn thể tăng cường công tác phối hợp, làm tốt công tác dân vận, nắm bắt tâm tư nguyện vọng của công dân trong độ tuổi, đặc biệt đối với những công dân đã

qua rà duyệt, bình cử, chốt quân số, công dân đã nhận lệnh lên đường nhập ngũ, không để hiện tượng trốn, chống lệnh xảy ra, đảm bảo hoàn thành 100% chỉ tiêu công dân nhập ngũ được giao.

- Quản lý chặt chẽ công dân trong độ tuổi thực hiện NVQS, lực lượng dân quân; thường xuyên rà soát, kiểm tra, phúc tra theo quy định. Quản lý tốt công dân chuyển đi, chuyển đến để giảm dần số thanh niên vắng mặt không có lý do. Xây dựng, nâng cao chất lượng của lực lượng dân quân.

- Xử lý nghiêm minh đối với các đối tượng vi phạm các quy định của pháp luật trong công tác tuyển quân, DQTV chú trọng các biện pháp xử lý kết hợp với giáo dục, răn đe các đối tượng nhằm đạt được kết quả cao nhất.

- Coi trọng phát triển Đảng trong lực lượng dân quân, lực lượng dự bị động viên và lực lượng thanh niên trong độ tuổi sẵn sàng nhập ngũ; quan tâm đào tạo, tạo điều kiện bố trí việc làm cho quân nhân hoàn thành nghĩa vụ quân sự trở về địa phương; coi đây là lực lượng nòng cốt của địa phương tham gia giữ gìn trật tự, an ninh khi được huy động thực hiện nhiệm vụ.

- Chỉ đạo việc rà soát, củng cố, kiện toàn và nâng cao chất lượng hoạt động của Ban Chỉ huy quân sự cấp xã và lực lượng tự vệ ở các cơ quan, đơn vị đóng trên địa bàn. Phối hợp với cơ quan quân sự cấp huyện để rà soát, kịp thời bổ sung, điều chỉnh quy hoạch đối với đội ngũ cán bộ làm công tác quân sự ở cấp xã.

Trên đây là kết quả giám sát việc thực hiện Luật nghĩa vụ quân sự, Luật dân quân tự vệ trên địa bàn tỉnh, giai đoạn 2021 - 30/6/2024, Đoàn giám sát kính trình Hội đồng nhân dân tỉnh xem xét./.

Nơi nhận:

- Ủy ban Thường vụ Quốc hội;
- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ Quốc phòng;
- TT Tỉnh ủy, HĐND tỉnh, Đoàn ĐBQH tỉnh;
- UBND tỉnh;
- Các ban HĐND tỉnh;
- Đại biểu HĐND tỉnh khóa XVIII;
- Thành viên Đoàn giám sát;
- Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh;
- TTHĐND, UBND các huyện, TP, TX;
- Ban Chỉ huy Quân sự các huyện, TP, TX;
- VP Đoàn ĐBQH và HĐND tỉnh;
- Lưu: VT, HĐ₂.

**TM. ĐOÀN GIÁM SÁT
TRƯỞNG ĐOÀN**

**TRƯỞNG BAN PHÁP CHẾ
Nguyễn Thị Nhuận**